

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/214/2016
Identifikačné číslo spisu:	5912204797
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5912204797.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne F. M., trvale bytom v R., zastúpenej JUDr. Jozefom Polákom, advokátom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1718, proti žalovaným 1/ E. R. a 2/ X. R., obom trvale bytom v R., zastúpeným JUDr. Milanom Klobušiakom, advokátom v Ružomberku, Š. Moyzesa 7, o určenie vlastníckeho práva k pozemku, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 6C/44/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2016 sp. zn. 7Co/156/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. marca 2016 č. k. 6C/44/2012-511 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovaných domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku parc. č. KN-C 86/5 - orná pôda o výmere 70 m², zapísanému na LV č. XXXX pre katastrálne územie A. (ďalej tiež len „sporný pozemok“); rozhodnutie o trovách konania potom vyhradil samostatnému uzneseniu. Svoje rozhodnutie odôvodnil prakticky nepreukázaním tvrdenia zo žaloby o tom, že sporný pozemok vznikol odčlenením z parcely EKN č. 4444 (tvoriacej predmet kúpnej a darovacej zmluvy z a účasti žalobkyne) a naopak preukázaním (najmä znaleckými posudkami vychádzajúcimi z mapy bývalého pozemkového katastra aj geometrickými plánmi), že tento bol vytvorený výlučne z inej parcely č. 4445.

2. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd rozsudkom z 15. júna 2016 sp. zn. 7Co/156/2016 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. V odôvodnení poukázal na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Stotožnil sa so závermi žalobkyňou namietaných znaleckých posudkov Ing. Krišpinského a Ing. Wágnera, ako aj s tým záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého pri určení priebehu hranice pozemku (a prípadnom zistení nesúladu, ako aj v prejednávanej veci) treba vychádzať z máp, ktoré majú

vyššiu grafickú presnosť a takou bola pri porovnávaní mapy bývalého pozemkového katastra (vzniknutej meraním a na matematickom základe) a pozemnoknižnej mapy (krokárskej mapy vzniknutej pohľadovým zakreslením hraníc a použitej i znalkyňou Ing. Šobichovou, na ktorej závery sa žalobkyňa odvolávala) prvá z uvádzaných máp. Považoval preto za správny i podložený ten záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého sporný pozemok vznikol z inej než žalobkyňou tvrdenej parcely EKN, pričom aj s námietkou zaujatosti znalca Ing. Wágnera sa súd prvej inštancie vypořiadal (uznesením o nevyhlúčení znalca, predchádzajúcim rozhodnutiu vo veci) a ani tu jeho závery nevznikol dôvod spochybníť.

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa s návrhom na zrušenie rozsudku (a zjavne i vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie). Svoj mimoriadny opravný prostriedok odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku [zákona č. 160/2015 Z. z., účinného od 1. júla 2016, dnes už i v znení zákona č. 87/2017 Z. z. (ďalej len „C. s. p.“)]. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v založení rozhodnutia na záveroch posudku znalca, voči ktorého osobe vznesla námietku zaujatosti, ako aj v neposkytnutí adresnej odpovede na otázku, prečo majú mať kópie máp získané digitálnou formou a použité znalkyňou Ing. Šobichovou nižšiu výpovednú hodnotu, než totožný originál rovnakých dokumentov, použitý znalcami, ktorých závery boli vzaté za základ rozhodnutia. Nad rámec už uvedeného namietala i nesprávnym právnym posúdením veci.

4. Žalovaní navrhli dovolanie odmietnuť, majúci za to, že k žiadnemu porušeniu práva na spravodlivý proces tu nedošlo, dovolacia námietka nesprávnym právnym posúdením veci nebola ani riadne zdôvodnená (v čom konkrétne mal odvolací súd nesprávne vec posúdiť po právnej stránke) a ostatné námietky treba považovať za účelové.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie naďalej (tak ako v režime O. s. p.) nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (tu porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo naopak nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (tu por. rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016 a 5 Cdo 255/2014).

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 a § 432 ods. 1 rovnakého zákona). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Pritom aj naďalej (opäť obdobne ako za účinnosti O. s. p.) platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu tzv. zmätočnosti (dnes podľa § 420 C. s. p., skôr podľa § 237 ods. 1 O. s. p.) nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade uvedenej v príslušnom zákonom ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016 a 8 Cdo 450/2015).

10. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V danom prípade žalobkyňa uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru žalobkyne mal odvolací súd porušiť jej práva jednak tým, že považoval za správny postup súdu prvej inštancie, ktorý svoje rozhodnutie v neprospech neskoršej dovolateľky založil (o. i.) aj na znaleckom posudku znalca, ktorého (ne)zaujatosť bola žalobkyňou namietaná, ako aj tým, že v odôvodnení svojho rozsudku neposkytol špecifickú odpoveď na argument o totožnej relevancii digitálne získaných kópií máp s ich originálmi (so zreteľom k tvrdeniu, podľa ktorého jedným z východísk pri rozhodovaní bol mylný záver o použití dvojicou znalcov preferovaných nižšími súdmi mapy bývalého pozemkového katastra a naopak znalkyňou preferovanou žalobkyňou inej - pozemnoknižnej mapy, hoci spor tu bol v rovine použitia znalkyňou Ing. Šobichovou kópií a ďalšími znalcami originálov rovnakých listín). Podľa dovolacieho súdu ale žalobkyňa uplatňuje ňou uvádzaný dôvod prípustnosti dovolania neopodstatnene.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011 a 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu sa rozumie iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. V prípade dovolacej námietky, týkajúcej sa vylúčenia (z vykonávania znaleckých úkonov v prejednávanej veci) znalca Ing. Wágnera, k tejto platí, že súd prvej inštancie spôsobom predpokladaným zákonom o vznesenej námietke zaujatosti rozhodol a aj odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozsudku napádaného dovolaním s týmto aspektom problému vypořiadal. Ak aj žalobkyňa s čiastkovým

procesným rozhodnutím o takejto otázke prejavila nespokojnosť, neznamená to, že ním došlo k upretiu jej práva na spravodlivý proces.

15. Najvyššiemu súdu za tejto situácie ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd porušiť jej procesné práva tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil - urobil ho nepreskúmateľným.

16. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

17. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť jeho vyššie citovanej právnej vety. Dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu (ako primárny predmet dovolacieho prieskumu) totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania (dnes strán sporu - pozn. najvyššieho súdu) k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

18. Špecificky k námietke skreslením toho, v čom mala väziť podstata rozdielnosti podkladov použitých na jednej strane znalkyňou Ing. Šobichovou a na druhej strane znalcami Ing. Krišpínským a Ing. Wágnerom a k ďalšej z toho vyplývajúcej námietke o neposkytnutí adresnej odpovede na argument o zásadne rovnakej vypovedacej hodnote digitálne získaných kópií a originálov tých istých máp pritom treba uviesť, že ani opomenutie odvolacieho súdu vyporiadať sa s uvádzaným špecifickým argumentom neskoršej dovolateľky privodiť porušenie práva na spravodlivý proces v intenzite predpokladanej ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. nemohlo. Spor tu totiž bez ohľadu na jeho rôznu interpretáciu nižšími súdmi na jednej a žalobkyňou na druhej strane tkvel v použití jednej skupiny podkladov a z nich čerpaného skutkového zistenia na úkor podkladu iného (a z neho vychádzajúceho skutkového zistenia predstavujúceho významový protiklad k skutkovému zisteniu vzatému napokon za základ rozhodnutia) a v takomto prípade bolo bez právneho významu, či podkladom pre závery jedinej žalobkyňou prijímanej znalkyne boli rovnaké listiny ako u znalcov, ktorých posudky akceptoval aj odvolací súd (a pred ním i súd prvej inštancie).

19. Pokiaľ sa totiž vytykajú nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávnosť v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplne a nedostatočne zistený skutkový stav veci, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

20. Z hľadiska obsahového námietky dovolateľky, ktorými odôvodňovala porušenie práva na spravodlivý proces, smerovali tiež voči právnomu posúdeniu veci súdmi, ktoré dovolateľka považovala za nesprávne. Najvyšší súd však už konštantne judikuje, že právnym posúdením veci nedochádza k znemožneniu realizácie procesných oprávnení účastníkovi (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo

53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Uvedené chápanie dopadu nesprávneho právneho posúdenia vecí na možnosť účastníka uskutočňovať jemu patriace oprávnenia aj podľa novej právnej úpravy potvrdzuje právna veta rozhodnutia najvyššieho súdu R 9/2017. Nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

21. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ C. s. p. prípustné a preto dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.